

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΥΠΟΥΡΓΟΥ
ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝ/ΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ
ΑΧΑΡΝΩΝ 2, 101 76
Τηλ.: 210-2124331
Fax : 210-5243522

26 ΣΕΠ. 2011

Αθήνα 23-9-2011
Αριθμ. Πρωτ.:1711

Προς:
Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοιν/κού Ελέγχου
✓ Τμήμα Ερωτήσεων

ΘΕΜΑ: «Στήριξη της βαμβακοκαλλιέργειας»

ΣΧΕΤ: ✓ Η Ερώτηση 21583/22-8-2011 ✓
Η Ερώτηση 21682/23-8-2011
Η Ερώτηση 21838/25-8-2011

Απαντώντας στις παραπάνω ερωτήσεις που κατέθεσαν οι Βουλευτές κ.κ. Μ. Χαρακόπουλος, Κ. Τσιάρας, Μ. Θεοχάρη, σας πληροφορούμε τα εξής :

Οι ζημιές από το πράσινο σκουλήκι δεν καλύπτονται ασφαλιστικά από τους Κανονισμούς του ΕΛ.Γ.Α., ούτε προβλέπεται στους εν λόγω Κανονισμούς διαδικασία κατ'εξάιρεση αποζημιώσεων.

Όπως είναι γνωστό, για την αντιμετώπιση της εντομολογικής προσβολής υπάρχουν τόσο προληπτικά όσο και κατασταλτικά μέτρα. Στις περιπτώσεις, όμως, που παρατηρείται έξαρση του φαινομένου, η οποία οφείλεται σε καιρικές συνθήκες, οι ζημιές μπορούν, υπό προϋποθέσεις, να ενταχθούν σε πρόγραμμα κρατικών οικονομικών ενισχύσεων.

Σύμφωνα με το εγκεκριμένο από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή πρόγραμμα Ν414/2007 –(Κανονισμός Κρατικών Οικονομικών Ενισχύσεων ΦΕΚ 628/Β'/9.4.2008)- προκειμένου οι εν λόγω ζημιές να ενταχθούν σε πρόγραμμα οικονομικών ενισχύσεων, θα πρέπει:

- Να τεκμηριώνεται επιστημονικά – γνωμάτευση ειδικευμένου φορέα- ότι οι προσβολές οφείλονται σε συγκεκριμένη φυτική ασθένεια, η οποία προήλθε από δεδομένες δυσμενείς καιρικές συνθήκες.

- Τα μετεωρολογικά δεδομένα να επιβεβαιώνουν το χαρακτηρισμό των καιρικών συνθηκών ως δυσμενών, γεγονός το οποίο καθιστούσε αδύνατη την αντιμετώπιση της ασθένειας.

-Το επίπεδο ζημιών από την ασθένεια αυτή να φθάνει ένα κατώτατο όριο 30% της κανονικής παραγωγής του Νομού (σύγκριση με τη μέση παραγωγή της τριετίας, πριν από το έτος ζημιάς).

Επισημαίνεται ότι ο ΕΛ.Γ.Α. παρακολουθεί την εξέλιξη της προσβολής σε διάφορες καλλιέργειες γεωγραφικών περιοχών της χώρας.

Όσον αφορά στην τρέχουσα καλλιεργητική περίοδο 2011, εφαρμόζεται, για πρώτη φορά, πανελλαδικό πρόγραμμα γεωργικών προειδοποιήσεων φυτοπροστασίας της βαμβακοκαλλιέργειας, από εθνικούς πόρους, με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς που αναφέρονται παρακάτω, σύμφωνα με την αριθ. 97105/27-5-2011 απόφαση Υφυπουργού.

Συνοπτικά, το πρόγραμμα αφορά όλες τις βαμβακοπαραγωγικές περιοχές της χώρας, ήτοι 21 Περιφερειακές Ενότητες (Π.Ε.): Σέρρες, Δράμα, Καβάλα, Ξάνθη, Ροδόπη, Έβρος, Θεσσαλονίκη, Κιλκίς, Χαλκιδική, Πέλλα, Ημαθία, Πιερία, Μαγνησία, Λάρισα, Τρίκαλα, Καρδίτσα, Φθιώτιδα, Βοιωτία, Εύβοια, Ηλεία, Αιτωλοακαρνανία.

Φορέας υλοποίησης σε κάθε Π.Ε. είναι η οικεία Διεύθυνση Αγροτικής Οικονομίας & Κτηνιατρικής, σε συνεργασία με το αρμόδιο Περιφερειακό Κέντρο Προστασίας Φυτών & Ποιοτικού Ελέγχου (Π.Κ.Π.Φ. & Π.Ε.) Καβάλας, Θεσσαλονίκης, Μαγνησίας και Αχαΐας.

Τον εθνικό συντονισμό του προγράμματος έχει η Γενική Δ/ση Φυτικής Παραγωγής του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (ΥΠΑΑΤ).

Ειδικότερα το πρόγραμμα αφορά:

α. Στην εγκατάσταση δικτύου θέσεων παρακολούθησης των βαμβακοφυτειών κάθε Π.Ε., όπου εγκαταστάθηκαν και παρακολουθούνται παγίδες σύλληψης των ενήλικων/πεταλούδων του πράσινου και ρόδινου σκουληκιού, ενώ ελέγχονται και οι πληθυσμοί των προνυμφών/σκουληκιών στα βαμβακόφυτα. Οι παραπάνω τακτικοί έλεγχοι διενεργούνται στις θέσεις του δικτύου ανά τριήμερο από υπεύθυνους του δικτύου.

β. Στην αξιολόγηση των στοιχείων και την ανά δεκαπενθήμερο κατάρτιση και δημοσιοποίηση δελτίου γεωργικών προειδοποιήσεων με τη γενική κατάσταση της εξέλιξης της φυτοϋγείας των βαμβακοφυτειών κατά περιοχή δικτύου, με έγκυρες και έγκαιρες οδηγίες προς τους βαμβακοπαραγωγούς, οι οποίοι πρέπει και να τις εφαρμόσουν, ύστερα από τον ενδεδειγμένο έλεγχο και την αξιολόγηση των δεδομένων κάθε βαμβακοφυτείας τους, από τους ίδιους ή συμβούλους τους, για την επιτυχή αντιμετώπιση των επιβλαβών οργανισμών.

Ειδικότερα, το δελτίο γεωργικών προειδοποιήσεων περιλαμβάνει τις παρακάτω θεματικές αναφορές και συστάσεις:

- ◆ Τις καλές πρακτικές διαχείρισης της βαμβακοφυτείας.
- ◆ Τον τρόπο ελέγχου και παρακολούθησης του πληθυσμού του πράσινου και ρόδινου σκουληκιού σε κάθε βαμβακοφυτεία από τον ίδιο το βαμβακοπαραγωγό ή σύμβουλό του ανά τριήμερο.

♦ Το κατάλληλο όριο πυκνότητας επέμβασης και το κατάλληλο ηλικιακό στάδιο για ψεκασμό των σκουληκιών, ώστε να θανατώνονται αυτά από τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα.

♦ Τα εγκεκριμένα φυτοπροστατευτικά προϊόντα.

♦ Τον τρόπο ψεκασμού και εφαρμογής του.

♦ Τις ειδικότερες, κατά περιοχή, οδηγίες για τη στοχευμένη και αποτελεσματική αντιμετώπιση των παραπάνω επιβλαβών οργανισμών.

Εκ των ανωτέρω, συμπεραίνεται ότι το εφαρμοζόμενο σύστημα γεωργικών προειδοποιήσεων δεν λειτουργεί ως ειδικός γεωργικός σύμβουλος του κάθε παραγωγού για την παρακολούθηση και παροχή συγκεκριμένων οδηγιών αντιμετώπισης των επιβλαβών οργανισμών για καθεμία βαμβακοφυτεία του παραγωγού, η οποία εξελίσσεται με εντελώς διαφοροποιημένα και μοναδικά βλαστικά και βιολογικά στοιχεία. Αυτό αποτελεί μέριμνα του ίδιου του βαμβακοπαραγωγού ή συμβούλου του να προβεί σε όλους τους ενδεδειγμένους ελέγχους και λοιπές πληροφορίες που το δελτίο γεωργικών προειδοποιήσεων τον προσανατολίζει.

Το πρόγραμμα που άρχισε να υλοποιείται με τη σπορά των βαμβακοφυτειών, συνεχίζεται και βρίσκεται σε πλήρη ανάπτυξη. Όλοι οι εμπλεκόμενοι στο δίκτυο βρίσκονται σε πλήρη εγρήγορση και το έργο τους μέχρι τώρα (δελτία γεωργικών προειδοποιήσεων ανά Π.Ε.) είναι ανηρτημένο και στην ιστοσελίδα του ΥΠΑΑΤ και διαχέεται έγκαιρα και σε πραγματικό χρόνο σε τοπικό επίπεδο σε όλους τους φορείς/πολλαπλασιαστές της πληροφορίας και φθάνει σε όλους τους βαμβακοπαραγωγούς έγκαιρα.

Επιπλέον, έχει εκδοθεί και οδηγός φυτοπροστασίας του βαμβακιού από το ΥΠΑΑΤ, ο οποίος έχει τεθεί στη διάθεση όλων και είναι ανηρτημένος και στην ιστοσελίδα του ΥΠΑΑΤ.

Σχετικά με τη μέχρι τώρα εξέλιξη των βαμβακοφυτειών και ειδικότερα της φυτουγείας αυτών, επισημαίνονται τα εξής :

α. Η βαμβακοκαλλιέργεια της περιόδου 2011 χαρακτηρίζεται από τη γενική κατάσταση οψίμισης των βαμβακοφυτειών, κυρίως λόγω όψιμων σπορών, με έντονη διαφοροποίηση της βλαστικής εξέλιξης αυτών ακόμα και σε βαμβακοφυτείες της ίδιας περιοχής.

Οψιμισμένα βαμβακόφυτα με έντονη και χυμώδη βλαστική ανάπτυξη προσελκύουν τα ενήλικα για ωοτοκία και ευνοούν την εξέλιξη του πράσινου σκουληκιού.

β. Σε βαμβακοφυτείες ορισμένων περιοχών της χώρας εμφανίστηκαν ελάχιστοι πληθυσμοί πράσινου σκουληκιού κατά το μήνα Ιούλιο (1^η γενεά) κάτω του ορίου επέμβασης. Επίσης, το μήνα Αύγουστο σε βαμβακοφυτείες ορισμένων περιοχών της χώρας εμφανίστηκαν ελάχιστοι έως μέτριοι πληθυσμοί της 2^{ης} γενεάς και σε ορισμένες περιπτώσεις έντονα, όπου και σημειώθηκαν μεγαλύτερες πυκνότητες πληθυσμών, άνω του ορίου επέμβασης και συστήθηκαν έγκαιρα στοχευμένοι ψεκασμοί, με τις συγκεκριμένες οδηγίες παρακολούθησης από το βαμβακοπαραγωγό και αντιμετώπισης.

Επισημαίνεται ότι οι βαμβακοπαραγωγοί, που υιοθέτησαν και ακολούθησαν τις οδηγίες των δελτίων γεωργικών προειδοποιήσεων και προέβησαν στους απαραίτητους ελέγχους και στις στοχευμένες επεμβάσεις, διατήρησαν τις βαμβακοφυτείες υγιείς, σε πολλές περιπτώσεις και χωρίς ψεκασμούς με φυτοπροστατευτικά και, όπου χρειάστηκε ψεκασμός, αυτός εγένετο στοχευμένος και με επιτυχή αντιμετώπιση των πληθυσμών του πράσινου σκουληκιού.

Οι όποιες αστοχίες στην αντιμετώπιση των πληθυσμών του πράσινου σκουληκιού σε ορισμένες βαμβακοφυτείες, δεν οφείλονται στο σύστημα γεωργικών προειδοποιήσεων.

γ. Το ρόδινο σκουλήκι εμφανίστηκε σε ελάχιστες σημειακές περιπτώσεις και αντιμετωπίστηκε επιτυχώς.

Ειδικότερα:

α. Για την ΠΕ Καρδίτσας

Εφαρμόστηκε και συνεχίζεται το πρόγραμμα από τη Δ/ση Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής σε συνεργασία με το Π.Κ.Π.Φ.&Π.Ε. Μαγνησίας και έχουν δημοσιοποιηθεί, μέχρι σήμερα, τρία δελτία γεωργικών προειδοποιήσεων, καθώς και δύο τοπικές ανακοινώσεις με τις διαπιστώσεις και οδηγίες, οι δε παραγωγοί ενημερώθηκαν έγκαιρα και έγκυρα και προέβησαν σε στοχευμένους ψεκασμούς.

Ειδικότερα, το πράσινο σκουλήκι διαπιστώθηκε σε όλες τις βαμβακοφυτείες.

Έντονο, όμως, πρόβλημα υπήρξε μόνο κατά θέσεις σε ορισμένες περιοχές. Το πρόβλημα αντιμετωπίστηκε με επιτυχία, στις περιπτώσεις που οι παραγωγοί επενέβησαν έγκαιρα με ψεκασμούς που έγιναν με επιμέλεια (πολύ καλή διαβροχή των φυτών – χαμηλές ταχύτητες των ψεκαστικών μηχανημάτων).

Το πρόγραμμα συνεχίζεται, επειδή υφίστανται όψιμες βαμβακοφυτείες, το δε διάστημα μέχρι 15 Σεπτεμβρίου είναι κρίσιμο λόγω της νέας γενιάς του πράσινου.

β) Για την ΠΕ Λάρισας

Εφαρμόστηκε και συνεχίζεται το πρόγραμμα από τη Δ/ση Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής σε συνεργασία με το Π.Κ.Π.Φ.&Π.Ε. Μαγνησίας και έχουν δημοσιοποιηθεί, μέχρι σήμερα, έξι δελτία γεωργικών προειδοποιήσεων, με τις διαπιστώσεις και οδηγίες, οι δε παραγωγοί ενημερώθηκαν έγκαιρα και έγκυρα και προέβησαν σε στοχευμένους ψεκασμούς.

Ειδικότερα, το πράσινο σκουλήκι διαπιστώθηκε σε όλες τις βαμβακοφυτείες.

Έντονο, όμως, πρόβλημα υπήρξε μόνο κατά θέσεις σε ορισμένες περιοχές. Το πρόβλημα αντιμετωπίστηκε με επιτυχία, στις περιπτώσεις που οι παραγωγοί επενέβησαν έγκαιρα με ψεκασμούς που έγιναν με επιμέλεια (πολύ

καλή διαβροχή των φυτών – χαμηλές ταχύτητες των ψεκαστικών μηχανημάτων).

Η μέχρι σήμερα γενική κατάσταση της εξέλιξης της βαμβακοκαλλιέργειας στη χώρα είναι ελεγχόμενη, είναι, όμως, κρίσιμο και το επόμενο διάστημα μέχρι 15 Σεπτεμβρίου.

Πλέον των ανωτέρω, επισημαίνεται ότι δεν μπορεί να εφαρμοστεί συλλογική καταπολέμηση με πρόγραμμα ψεκασμών στις βαμβακοφυτείες (κατ' αναλογία με τα προγράμματα ψεκασμών κατά του δάκου της ελιάς) για πολλούς λόγους.

Συγκεκριμένα κάθε βαμβακοφυτεία εξελίσσεται με ιδιαίτερα βλαστικά και βιολογικά στοιχεία, η δε εξάπλωση των επιβλαβών οργανισμών και ιδιαίτερα του πράσινου σκουληκιού, συμβαίνει σημειακά στις βαμβακοφυτείες, όταν τα βαμβάκοφυτα αυτών ευνοούν την εξέλιξή του. Ακόμα και σε γειτονικές βαμβακοφυτείες δεν παρουσιάζεται ομοιομορφία εξάπλωσης και εξέλιξης του πράσινου σκουληκιού, η οποία είναι απαραίτητη προϋπόθεση για ενδεχόμενη απόφαση συλλογικής καταπολέμησης. (Εξάλλου, προληπτική αντιμετώπιση του πράσινου σκουληκιού δεν νοείται, δεν προβλέπεται και δεν πρέπει να εφαρμόζεται.)

Η βιολογική εξέλιξη και πληθυσμιακή εξάπλωση του δάκου, το βιολογικό στάδιο αντιμετώπισής του, η επιτυχής μεθοδολογία του δολωματικού ψεκασμού στις ελαιοφυτείες ενός οικοτόπου στηρίζεται στα ομοιόμορφα βιοτικά και αβιοτικά στοιχεία αυτών, το οποίο δεν συμβαίνει στην περίπτωση των βαμβακοκαλλιεργειών.

Για τη βελτίωση της φυτοπροστασίας των καλλιεργειών, ενδείκνυται η καθιέρωση λειτουργίας γεωργικών συμβούλων (με μοναδική την ιδιότητα του συμβούλου) στο επίπεδο κάθε παραγωγού, ο οποίος θα συμμετέχει και ως ενεργό στοιχείο στα συστήματα γεωργικών προειδοποιήσεων φυτοπροστασίας.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

Κ. ΣΚΑΝΔΑΛΙΔΗΣ

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

1. Βουλευτή κ. Μ. Χαρακόπουλο
2. Βουλευτή κ. Κ. Τσιάρα
3. Βουλευτή κα Μ. Θεοχάρη